

КМҚК «Нұрдәулет» бөбекжайы

«Бала тәрбиесіндегі ұлттық құндылықтар»
атты әкелер мектебінің отырыс әзірлемесі

2024-2025

1. Жалпы мәлімет

Тақырыбы: «Бала тәрбиесіндегі ұлттық құндылықтар»

Мақсаты: Әкелердің бала тәрбиесіндегі рөлін арттыру, ұлттық құндылықтарды ұрпақ бойына сіңірудің маңызын түсіндіру, қазақ халқының салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын отбасында насихаттауға бағыт беру.

Міндеттері:

- Қазақ халқының ұлттық тәрбиесі мен отбасылық дәстүрлерінің маңызын түсіндіру.
- Әкелердің ұлттық құндылықтарды бала бойына сіңірудегі жауапкершілігін арттыру.
- Балаларды үлкенді құрметтеуге, кішіге қамқор болуға, әдептілікке және ізеттілікке тәрбиелеу.
- Әкелер арасында тәжірибе алмасып, отбасылық тәрбиенің тиімді жолдарын талқылау.
- Бөбекжай мен отбасы арасындағы ынтымақтастықты нығайту.

Қатысушылар: Бөбекжайдың кіші топ тәрбиешілері, тәрбиеленушілердің әкелері, педагогтер.

Өткізу түрі: Дөңгелек үстел, пікір алмасу, ұлттық ойындар, жағдаяттық тапсырмалар, тәжірибелік жұмыс.

Өткізу ұзақтығы: 35–45 минут.

Өтетін орны: Бөбекжайдың мәжіліс залы немесе топ бөлмесі.

Қажетті құрал-жабдықтар: Қазақтың ұлттық бұйымдары, мақал-мәтелдер жазылған карточкалар, ұлттық ою-өрнектер, суреттер, домбыра, қоржын, жүрекше пішінді қағаздар.

2. Отырыстың барысы

I. Ұйымдастыру кезеңі. «Ұлттық тәрбие – ұрпақ өнегесі»

Зал қазақтың ұлттық нақыштарымен безендіріледі. Көрнекі орынға «Ұлттық құндылық – ұлт қазынасы» деген нақыл сөз ілінеді. Қонақтарға қазақтың ұлттық әуені ұсынылады.

Жүргізуші:

Армысыздар, құрметті әкелер, қадірлі әріптестер!

Бүгінгі «Бала тәрбиесіндегі ұлттық құндылықтар» атты Әкелер мектебінің отырысына қош келдіңіздер!

Қазақ халқы ежелден бала тәрбиесіне ерекше мән берген. «Ұяда не көрсең, ұшқанда соны ілерсің» деген дана халқымыз баланың бойындағы жақсы қасиеттер отбасынан басталатынын терең түсінген.

Ұлттық тәрбие – ата-бабамыздан қалған асыл мұра. Үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу, қонақжайлық, адалдық, еңбекқорлық, отансүйгіштік – халқымыздың ғасырлар бойы қалыптасқан құндылықтары.

Ал осы құндылықтарды бала бойына сіңіруде әкенің орны ерекше. Әке – отбасының тірегі, балаға бағыт беруші, ұлттық тәрбиенің үлгісін көрсетуші тұлға.

Бүгінгі кездесуіміздің мақсаты – ұлттық тәрбиенің маңызын бірге талқылап, оны күнделікті отбасылық өмірде қолданудың тиімді жолдарымен бөлісу.

II. «Ұлттық құндылық дегеніміз не?» пікір алмасу

Жүргізуші:

Құрметті әкелер, ұлттық құндылық дегенде ойларыңызға ең алдымен не келеді?

Әкелер өз ойларын ортаға салады.

Талқылауға арналған бағыттар:

- Отбасындағы сыйластық пен татулық.
- Ана тілін құрметтеу.
- Үлкенге ізет, кішіге құрмет көрсету.
- Салт-дәстүрлер мен әдет-ғұрыптарды сақтау.
- Ұлттық ойындар мен қолөнерді дәріптеу.
- Еңбекқорлық, адалдық, жауапкершілік.
- Отанға, туған жерге деген сүйіспеншілік.

Жүргізуші:

Дұрыс айтасыздар, құрметті әкелер! Ұлттық құндылықтар тек салт-дәстүрлерді білу ғана емес. Ол – күнделікті өмірдегі әдеп, сыйластық, үлкенге құрмет, туған тілге сүйіспеншілік және балаға жақсы үлгі көрсету.

Балалар біз айтқан сөзден бұрын, біздің іс-әрекетімізге қарап үйренеді. Сондықтан ұлттық тәрбие отбасындағы қарапайым күнделікті әдеттерден басталады.

III. «Әке көрген – өнеге» жағдаяттық тапсырмалар



Әкелерге ұлттық тәрбиеге қатысты өмірлік жағдаяттар ұсынылады.

1-жағдаят. «Үлкенге құрмет»

Балаңыз үйге келген қонақпен амандаспай, ойыншығымен ойнап отыр. Сіз не істер едіңіз?

Талқылау бағыты: баланы ұрыспай, амандасудың мәнін түсіндіру, өзіңіз үлгі көрсету және баланың жас ерекшелігін ескеру.

2-жағдаят. «Ана тілі – асыл қазына»

Балаңызбен күнделікті қарым-қатынаста қазақша сөйлесуге қалай көңіл бөлесіз?

Талқылау бағыты: қазақша ертегі оқу, тақпақ айту, ұлттық ойындар ойнау, күнделікті тұрмыста жылы сөздерді қолдану.

3-жағдаят. «Ұлттық дәстүрді үйрету»

Балаңыз «Неге үлкендерге сәлем береміз?» немесе «Неге қонақ күтеміз?» деп сұрады. Қалай түсіндіресіз?

Талқылау бағыты: баланың жасына сай қарапайым түсіндіру, отбасылық мысал келтіру және дәстүрдің тәрбиелік мәнін көрсету.

4-жағдаят. «Әкенің үлгісі»

Балаңыз сіздің үлкендермен сөйлескеніңізді, үй шаруасына көмектескеніңізді немесе анасына қамқорлық көрсеткеніңізді байқайды. Бұл оған қалай әсер етуі мүмкін?

Талқылау бағыты: бала үлкендердің әрекетін қайталау арқылы сыйластықты, жауапкершілікті және қамқорлықты үйренеді.

IV. «Мақал – сөздің мәйегі» ұлттық танымдық ойын

Мақсаты: Әкелердің ұлттық тәрбиеге қатысты мақал-мәтелдер туралы білімін толықтыру және олардың тәрбиелік мағынасын талқылау.

Жүргізуші мақалдың бірінші бөлігін оқиды, әкелер жалғасын табады.

- «Ұяда не көрсең, ...» — *ұшқанда соны ілерсің.*
- «Әке көрген оқ жонар, ...» — *шеше көрген тон пішер.*
- «Үлкенге құрмет, ...» — *кішіге ізет.*
- «Отан — ...» — *отбасынан басталады.*
- «Тәрбие басы — ...» — *тал бесік.*
- «Жақсыдан үйрен, ...» — *жаманнан жирен.*

Жүргізуші:

Халқымыздың мақал-мәтелдері – ұрпақ тәрбиесінің өмірлік мектебі. Әр мақалдың астарында үлкен мағына, терең тағылым жатыр. Балаларға мақалдарды жаттатумен қатар, олардың мағынасын күнделікті өмірдегі әрекеттер арқылы түсіндіру маңызды.

V. «Дәстүрді дәріптейік» тәжірибелік бөлім

Бұл бөлімде әкелерге қазақтың бала тәрбиесіне қатысты салт-дәстүрлері таныстырылады.



«Бесікке салу» дәстүрі

Баланы бесікке бөлеу дәстүрінің тәрбиелік және мәдени мәні түсіндіріледі. Әкелер отбасындағы үлкендердің осы дәстүр туралы әңгімелерін балалармен бөлісудің маңызын талқылайды.



«Тұсаукесер» дәстүрі

Баланың алғашқы қадамына арналған дәстүрдің мағынасы түсіндіріледі. Бұл дәстүр баланың өсіп-жетілуіне тілек білдірумен, ақ жол тілеумен байланысты.



«Қонақжайлық» дәстүрі

Қонақты құрметтеу, дастарқан басындағы әдеп, үлкенге ізет көрсету сияқты отбасылық әдеттерді балаға күнделікті өмірде үйрету жолдары талқыланады.

«Ұлттық өнер – ұрпақ мұрасы»

Домбыра үнімен таныстыру, қазақтың бесік жырларын тыңдату, халық ертегілері мен ұлттық ойындарды бірге үйренудің маңызы айтылады.

Жүргізуші:

Құрметті әкелер, ұлттық дәстүрлерді балаға үйрету үшін арнайы мерекені күтудің қажеті жоқ. Үйде бесік жырын тыңдату, қазақша ертегі айту, үлкендермен сәлемдесу, бірге ұлттық ойын ойнау – ұлттық тәрбиенің қарапайым әрі тиімді жолдары.

Кіші жастағы балаларға дәстүрлерді ұзақ түсіндіруден гөрі, көрсетіп, бірге орындап, күнделікті қайталап үйреткен пайдалы.

VI. «Әкеммен бірге» ұлттық ойындар бөлімі

Әкелерге балалармен үй жағдайында ойнауға болатын қарапайым ұлттық ойындар ұсынылады.

1. «Асықты таны»

Балаларға ірі көлемдегі қауіпсіз ойыншық асық немесе асықтың суреттері көрсетіледі. Түстерін атап, санауға және ажыратуға үйретуге болады.

2. «Оюды құрастыр»

Қағаздан қиылған ірі ұлттық ою бөліктерін біріктіріп, қарапайым өрнек құрастыру.

3. «Қазақша сөз үйренейік»

Әкелер балаларға «сәлем», «рақмет», «өтінемін», «қош келдіңіз» сияқты әдепті сөздерді ойын арқылы үйретеді.

4. «Әкем айтып береді»

Әкелер балаға қысқа халық ертегісін, мақал-мәтелді немесе отбасындағы дәстүрге қатысты шағын естелікті айтып береді.

Ескерту: Кіші топ балаларына арналған ойындарда ұсақ заттарды пайдаланбаған жөн. Асықпен жұмыс істегенде оның ірі, қауіпсіз баламасын таңдап, ересектердің бақылауын қамтамасыз ету қажет.

VII. «Мен балама қандай құндылық үйретемін?» рефлексиясы

Әр әкеге жүрекше пішінді қағаз таратылады.

Жүргізуші:

Құрметті әкелер, бүгінгі кездесуімізді бір жақсы ниетпен қорытындылайық. Балаңыздың бойында қандай ұлттық құндылықтың қалыптасқанын қалайсыз? Қағазға бір құндылықты жазып, ортақ тақтаға орналастырыңыз.

Мысалы:

- Үлкенді құрметтеу.
- Ана тілін қадірлеу.
- Еңбекқорлық.
- Адалдық.
- Қонақжайлық.
- Мейірімділік.
- Отансүйгіштік.
- Отбасына қамқорлық.

Барлық жүрекшелер «Ұлттық құндылық – отбасынан басталады» атты ортақ тақтаға орналастырылады.

VIII. Қорытынды бөлім

Жүргізуші:

Құрметті әкелер!

Бүгінгі «Бала тәрбиесіндегі ұлттық құндылықтар» атты Әкелер мектебінің отырысында ұлттық тәрбиенің маңызына тоқталып, отбасында қолдануға болатын қарапайым әрі тиімді жолдарды талқылады.

Ұлттық тәрбие – өткенді құрметтеп қана қою емес, сол асыл мұраны бүгінгі күннің өмірімен байланыстырып, келесі ұрпаққа жеткізу.

Баланың бойына адамгершілік, мейірімділік, адалдық, үлкенге құрмет пен туған жерге сүйіспеншілік қасиеттерін сіңіру – баршамызға ортақ міндет. Ал әкенің жеке үлгісі осы тәрбиенің маңызды тіректерінің бірі.

Әр шаңырақта татулық пен сыйластық орнап, балаларымыз ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген, саналы да тәрбиелі ұрпақ болып өссін! Қатысып, ой бөліскендеріңіз үшін баршаңызға алғыс айтамыз!

3. Күтілетін нәтиже

- Әкелердің ұлттық тәрбиеге қатысты түсінігі кеңейеді.
- Ұлттық салт-дәстүрлерді отбасында насихаттауға қызығушылық артады.
- Әкелердің бала тәрбиесіне белсенді қатысуы ынталандырылады.
- Бөбекжай мен отбасы арасындағы ынтымақтастық нығаяды.
- Балалардың бойында ұлттық мәдениетке, ана тіліне және отбасылық дәстүрлерге деген қызығушылықты дамытуға жағдай жасалады.

4. Әкелерге арналған жадынама

«Ұлттық тәрбие отбасынан басталады»

- Балаңызбен күн сайын қазақ тілінде жылы сөйлесіңіз.
- Қазақтың мақал-мәтелдері мен ертегілерін бірге оқыңыз.
- Үлкендерге құрмет көрсетіп, өзіңіз үлгі болыңыз.
- Отбасылық дәстүрлерді балаңызға жасына сай түсіндіріңіз.
- Ұлттық әндер тыңдап, қарапайым ұлттық ойындар ойнаңыз.
- Баланы еңбекке, қамқорлыққа және жауапкершілікке баулыңыз.
- Ұлттық құндылықтарды үйретуде баланың қызығушылығы мен жас ерекшелігін ескеріңіз.

Отырыстың ұраны:

Ұлттық тәрбие – ұрпаққа аманат,

Әке өнегесі – өмірге сабақ.

Салт-дәстүрін сақтаған елдің,

Болашағы әрдайым болар шуақты!